

Kpl 11,
Verot – yhteiskunnan
selkäranka

S.80-91

Arvioi veroja:
Mitä seuraavista
veroista maksaisit
mieluiten, mitä
vähiten mieluusti?
Perustele valintasi.

arvonlisävero (valmiiksi mukana hyödykkeiden hinnoissa)

ansiotulovero (kunnallisvero ja mahdollisesti valtion tulovero)

yhteisövero (yritysten voitoista)

pääomaver (esim. voittojen osinkotuloista ja vuokratuloista)

perintövero (perijät yli 20 000 euron perinnöstä)

varainsiirtovero (osakehuoneiston tai kiinteistön kaupasta)

autovero (sisällytetty uuden auton hintaan)

bensiinivero (sisällytetty bensiinin hintaan)

alkoholivero (valmistaja maksaa, sisällytetty hintaan)

tupakkaver (valmistaja maksaa, sisällytetty hintaan)

Yle-vero (täysi-ikäisten henkilöiden ja yritysten maksama vero, rahoittaa Ylen toimintaa)

Verotuksen oikeudenmukaisuus

- Lähtökohtana on, että verotuksella saadaan kerättyä riittävästi verotuloja julkisen talouden menojen kattamiseksi.
- Julkisen talouden tuloista suurin osa koostuu veroista.
- Verotus on oikeudenmukaista, jos se on mahdollisimman monen kannalta siedettävää. Jokaisen veronmaksukyky on otettava huomioon.
- Käsitys oikeudenmukaisesta verotuksesta muuttuu yhteiskunnan kehittyessä.
- Yksilön oma poliittinen tausta vaikuttaa suuresti hänen näkemyksiinsä – verotuksen oikeudenmukaisuus onkin paitsi taloudellinen, myös poliittinen kysymys.

Verotuksen oikeudenmukaisuus

Mikä on oikeudenmukaisin tapa määrittää tuloveroprosentti?

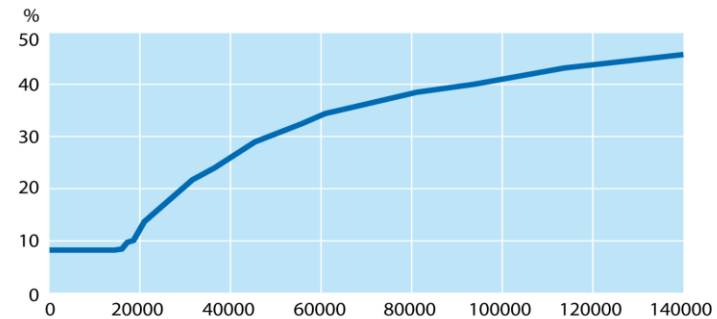
Vaihtoehtoja:

- **Progressiivinen verotus:** Mitä suurempi palkka, sitä suurempi veroprosentti. Pienistä tuloista ei tarvitse maksaa veroja juuri lainkaan.
- **Tasavero:** Veroprosentti on kiinteä prosenttimäärä tuloista, esimerkiksi 25 %. Sama veroprosentti koskee kaikkia, tuloista riippumatta.
- **Regressiivinen verotus:** Mitä suurempi palkka, sitä pienempi veroprosentti. Tämä progressiivisen verotuksen vastakohta ei ole käytössä käytännössä missään.

Avoimia kysymyksiä: Oikea veroaste

- Mikä on sopiva veroaste?
- Mikä on sopiva minimimäärä veroja ja työntekijän maksamia maksuja?
- Kuinka suuri veroprosentti on sopiva suurimmaksi veroprosentiksi?
- Millainen veroaste kannustaa tekemään työtä, mutta mahdollistaa samalla hyvinvointipalveluiden tarjoamisen?

**PALKANSAAJAN TULOVEROPROSENTTI
TULOTASOITTAIN**

Palkkatulot, euroa/vuosi.

Lähde: Veronmaksajain Keskusliitto

Mihin verorahoja käytetään?

- Rahoitetaan valtion, kuntien ja hyvinvointialueiden tehtäviä, mm. tulonsiirrot, koulutus ja terveydenhuolto
- Maanpuolustus
- Poliisi
- Tiet, rautatiet
- Liikunta-, kulttuuri-, kirjastopalvelut
- Joukkoliikenne

Mitä veroja maksetaan? (kirjan s.81)

- Välittömät verot
- Välilliset verot
- Verojen kaltaiset pakolliset maksut, esim. sosiaaliturva- ja eläkemaksut

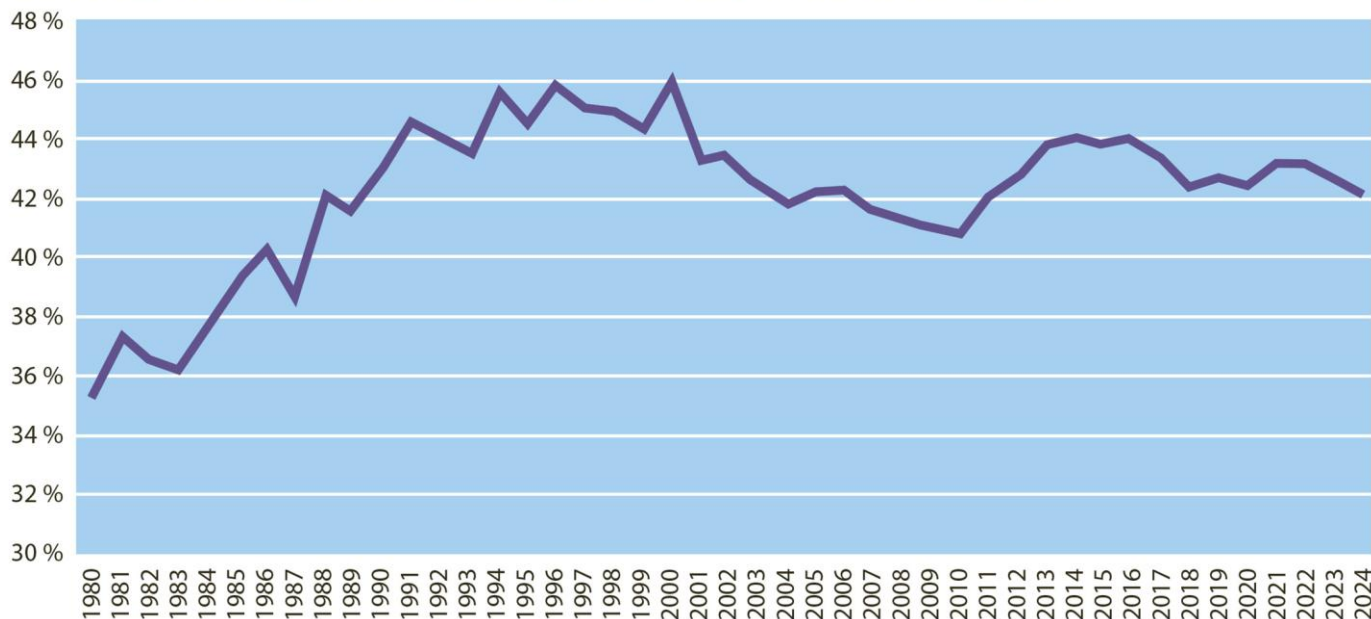

Kokonaisveroaste = kertoo prosentteina, kuinka paljon veroja kerätään suhteessa bruttokansantuotteeseen (s.82)

Mitä merkitystä veroasteen tasolla on Suomelle?

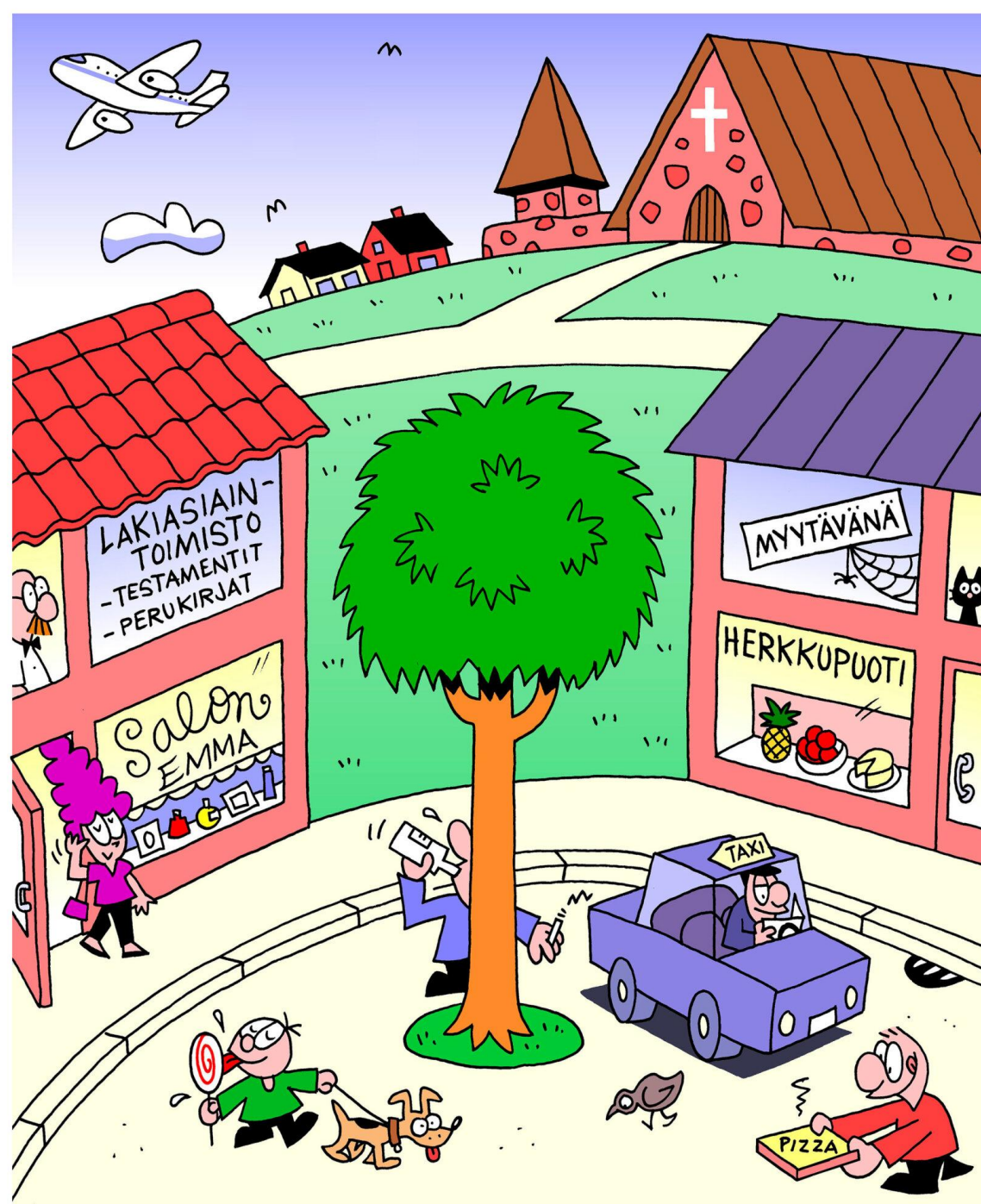
- Korkea verotus mahdollistaa kattavien hyvinvointipalvelujen ja tulonsiirtojen tason. Samalla se tasoittaa osaltaan elintasoeroja. Toisaalta verotus vähentää kuluttamista ja heikentää yritysten tuottamien hyödykkeiden kysyntää.
- Työn korkea veroaste heikentää myös halukkuutta ottaa työtä vastaan tai tehdä lisätyötä.
- Yritysveron taso puolestaan vaikuttaa ulkomaisten yritysten investointihalukkuuteen Suomeen.
- Korkea verotus vaikuttaa myös työn hintaan, eli palkat ovat suuria.

SUOMEN KOKONAISVEROASTEEN KEHITYS 1980–2024

Lähde: Tilastokeskus, VM

Etsi kuvasta
mahdollisimman
monta
verotettavaa
asiaa (s.83)

Verotettavia asioita kuva s.83

- kuluttaminen (sekä tavarat että palvelut)
- työn tekeminen
- yrittäminen (yhteisövero)
- alkoholi
- tupakka
- ajoneuvovero
- auto (autovero uutena ostettaessa)
- polttoainevero
- kiinteistö
- perintö
- kirkko (jäsenyys)
- Yle-vero

Marginaalivero ja kannustinloukku

Marginaalivero = vero, joka maksetaan lisätuloista. Pieni- ja keskituloisilla saattaa synnyttää ns. kannustinloukun.

Kannustinloukku = tilanne, jossa henkilön ei kannata vastaanottaa työtä, koska palkkatulon noustessa käteen jäävät tulot nousevat vain vähän tai ei lainkaan. Tulojen nousu saattaa vähentää sosiaalietuuksia, kuten opinto- ja asumistukea.

Harmaa talous

Tehtävässä harjoiteltavat taidot

- tiedonhankinta
- kuvion lukeminen
- tilaston lukeminen

Tutustukaa Ylen teettämään tutkimukseen harmaasta taloudesta: <https://yle.fi/a/3-9052303>

- 1. Mikä on tutkimustulosta koskeneen uutisen pääsanoma?**
- 2. Etsi uutisesta mielestäsi kolme mielenkiintoista havaintoa.**
- 3. Miten olisit itse vastannut kyselyyn?**

Näkökulmia tehtävään

Mikä on uutisen pääsanoma?

- Suurin osa suomalaisista maksaa töistään asiaankuuluvat verot ja muut maksut.
- Toisaalta, kun pimeää työtä aletaan tehdä tai teettää, se jää harvoin yhteen kertaan.
- Pimeä työ on miehillä naisia yleisempää.
- Pimeä työ on hieman yleisempää alemmilla vuosituloilla. Noin viidesosa teki tai teetti pimeää työtä alimmassa vuositulokolmanneksessa (21 %).
- Toisaalta yli 45 000 € vuodessa ansaitsevilla pimeää työtä teetti tai teki edelleen huomattava osuus, noin kuudesosa vastaajista (16 %).

Veroparatiisit

- Kansainvälisen yrityksen verojen maksaminen maahan, jossa yritysvero on alhainen, ns. veroparatiisi.
- Omaisuudenhallintaa ja verosuunnittelua veroparatiiseihin perustettujen holding-yhtiöiden avulla.
- Veroparatiiseissa usein tiukka salassapitosäännöstö, rahaliikenteen valvonta on vaikeaa.
- Veroparatiiseihin keskittynyt rikollista toimintaa, esimerkiksi rahanpesua. Huom! Verojen kiertäminen ja maksamatta jättäminen on rikos, mutta lain puitteissa tapahtuva verosuunnittelu ei ole.
- Veroparatiiseja: Luxemburg, Monaco, Bermuda, Mansaaret
- Mitä voidaan tehdä?
  - Kansainväliset sopimukset ja tiukempi lainsäädäntö
  - Avoimuuden lisääminen
  - Yrityksille pakolliset maakohtaiset tilinpäätökset
  - Veroparatiisien painostaminen lainsäädännön muuttamiseen

Tehtäviä

Lue kpl 11, Verot - yhteiskunnan selkäranka, s.80-91

Tee tehtävät 1,3,4, s.91

Pohdi verotuksen tulevaisuuden haasteita